

Nr 2 2018

KUSTPOSTEN

— *Organ för KA 2:s Kamratförening* —

KUSTPOSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 2 2018 årgång 82

Utges av KA 2:s Kamratförening

Ansvarig utgivare: Peter Glimvall

Redaktionskommitté: Peter Glimvall, Kent Alritzson,
Olle Melin, Tommy Erlandsson och Ulf Sejlert.

Layout: Dag Åshage
telefon: 0708-322813

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Peter Glimvall
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Björn Wallmert
Suppleanter: Olle Melin
Erling Holmberg
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Omslagsbild:

Regementschefen Günter Villman
håller tal vid KA Kamratföreningsmöte.
Foto Fredrik Persson

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0708-492551 (v sekr)
epost: yvonne.wirbrand@telia.com
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 150 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria, Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 070 751 1644

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Plusgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2 förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det
hemskickat tillkommer porto om 10
kronor. Du kan beställa genom att sätta
in 70 kr på postgiro 97 05 88-0

Gräsvik och dess historia

Boken kostar
60 kronor plus porto

Befästningspark Karlskrona

Boken kostar
50 kronor plus porto

KA 2-boken
kostar 100 kronor
plus porto
60 kronor

KA 2 kamrater

Så här i vintertid när mörkret åter sänker sig över oss och vårt land har det blivit tid för reflektion över vad året inneburit av såväl glädje som sorg.

Kamratföreningens verksamhet under 2018 har varit mer intensiv än brukligt, och orsaken till det är främst att vi stod som arrangörer för årets KA-kamratföreningsträff som genomfördes i juli i år med utgångspunkt från Kungsholmsfort. För detta ändamål tillsattes redan 2017 en arbetsgrupp bestående av Bengt Etedahl, Birger Werner och Lennart Larsson för att planera träffen. Arbetsgruppen tillsammans med ledamöter ur styrelsen gjorde ett förträffligt arbete som ledde fram till en mycket lyckad och uppskattad träff med, förutom KA2 kamrater, kamrater från såväl Vapenbröderna, KA3 som KA4. Vi var uppemot 100 kamrater som under några fantastiska somrardagar fick en möjlighet att träffas och under gemtlig samvaro utbyta minnen, erfarenheter och vara med om spännande upplevelser som Marinens dag och besök på vårt Rörliga museum på Aspö. Mer om kamratträffen och Marinens dag redovisas i separata artiklar i tidningen. 2019 genomförs kamratträffen på Gotland och Fårö med KA3 kamratförening som värd. Träffen genomförs den 30 augusti till 1 september, och det är styrelsens förhoppning att vi blir en mangrann delegation från KA2 kamratförening som styr kosan till vindens och rosornas ö.

I övrigt har vi genomfört stadgeenligt årsmöte på Sjöofficersmässen, en vårresa som tog oss till Danmark med besök på Sjöfartsmuséet i Helsingör, grillfest tillsammans med Flottans män på Skönstavig och ett höstmöte med intressant föredrag om "Ektimmer och linjeskepp". Vidare har våra månatliga tisdagsträffar genomförts, och några kamrater har under Birger Werners ledning katalogiserat och botaniserat fotografier från Anno Dazumal.

Nu ser vi fram emot 2019 och ett nytt verksamhetsår med många spännande och intressanta programpunkter som jag hoppas att flera av er vill delta i. Verksamhetsplanen redovisas separat i denna tidning.

När dessa rader skrivs i de yttersta dagarna av november har Konungariket ännu inte fått en fungerande regering. Förhoppningsvis har det ordnat upp sig när ni nu läser dessa rader, men osäkerheten är i nuläget stor. Att försvarsfrågan helt kom bort i valrörelsen var en riktig besvikelse och ytterst märkligt med tanke på att försvarsfrågor diskuterades flitigt och av många debattörer tidigare under året. Visserligen förekom försvarsministern på valaffischer, men då gällde det pensioner och inte försvarsfrågor! Att vi saknar regering innebär också att vi saknar besked om förstärkning av försvarsbudgeten. Övergångsregeringen prolangerar i stort budgeten för 2018, och den vet vi alla är alldeles för skral för att bygga upp försvaret till den nivå som behövs med tanke på omvärldsläget. I dagarna har konflikten mellan Ryssland och Ukraina seglat upp igen i samband med ryssarnas avspärning vid Kertj av Azovska sjön och den fräcka aggressionen mot ukrainska örlogsfartyg. Ukraina signalerar undantagstillstånd och den ryska regeringen talar, som vanligt, om provokationer från Ukrainas sida. Säkerhetsrådet i FN blixtkallas och världen håller andan igen och undrar om situationen ytterligare kommer att eskalera?! Vem vet hur det hela skall sluta?

Kamrater, nu önskar jag er alla, era nära och kära, en fridefull jul och ett riktigt Gott nytt år!

Peter Glimvall

Marinbaschefen har ordet.

Jag konstaterar att när vi snart lägger 2018 bakom oss ska vi vara stolta över allt det vi har åstadkommit under året. Inledningsvis var det som vanligt lite skakigt beträffande ekonomin, men vi har genom att hushålla med resurserna levererat allt det som vår uppdragsgivare gett oss att hantera under året.

I övningshänseende var SWENEX den utpekade övningen då hela krigsförbandet Marinbasen gavs möjlighet att öva. Resultatet visade tydligt att vi, i och med 2018, har uppnått de anbefallda målen med krigsförbandets utveckling. För att förtydliga för den oinvidige så blev Marinbasen ett samlat krigsförband 2016. Samtidigt avvecklades de tidigare krigsförbanden som fanns inom Marinbasens ram, den marina basbataljonen och sjöinformationsbataljonen. Vi fick tre år på oss att utveckla och samtrimma den ”nya Marinbasen” och det har vi alltså nu gjort på ett sätt som jag tydligt känner att mina uppdragsgivare, vi själva och alla de som är beroende av oss är nöjda med.

I Försvarmakten har det under senare år varit mycket fokus på att öka den operativa förmågan och hur vi på ett effektivare sätt ska kunna möta de högre kraven som ställs på oss med anledning av det försämrade omvärldsläget. Under den rubriken har man bland annat tittat på hur Försvarmakten ska ledas i framtiden och hur vi på ett effektivare sätt ska hantera materiel- och logistikfrågor. Detta har lett fram till beslut om att inrätta en delvis ny organisation i Försvarmakten från första januari 2019, benämnd ORG-19 och den kommer i stor utsträckning att beröra hela garnisonen, men specifikt Marinbasen lite extra. Kortfattat går organisationsförändringen ut på att det organiseras försvarsgrensstaber som innehåller försvarsgrens-specifika delar från nuvarande Högkvarterns såväl produktions- som insatsdelar förstärkta med personal så att de nya försvarsgrensstaberna kan agera som egna organisationsenheter. Dessa försvarsgrensstaber flyttar ut från nuvarande HKV och Marinstabens etableras ute på Muskö. Förändringar inom materiel- och logistigfunktionerna innebär bland annat förändringar inom FMLOG men även i relationen mellan Försvarmakten och Försvarets materielverk, FMV.

Hanteringen och förberedelserna för alla dessa organisationsförändringar har haft högsta prioritet inom Ma-

rinbasen efter att vi kom tillbaka efter semestrarna. I korta drag innebär förändringarna följande för oss;

FMLOG:s tidigare organisation omorganiseras vilket får till följd att de fyra regionala enheterna (NSE) som hanterat mycket av vår materiel avvecklas. Innehållet i dessa regionala enheter sprids ut på garnisonsförband inom regionerna. Innehållet består idag av en stabsdel och ett antal servicecentra (SEC) och servicepunkter (SEP). I garnisonen känner vi mera igen organisationen som 2.NSE grupperat ute i Vedeby och SEC som ”Gula kvadraten”. Delar av stabsdelen med SEC i Karlskrona hamnar från årsskiftet i Marinbasen i form av en logistik-enhet med tillhörande SEC.

FMV övertog en hel del resurser från Försvarmakten 2013. Syftet var att med fredsrationaliteten i fokus göra verksamheten billigare. Man har lyckats med detta, men i ett läge där omvärlden drastiskt förändrats åt det sämre hållet har det uppstått utmaningar i att leva upp till kravet på ökad operativ effekt med nuvarande organisation. Därför sker det nu en återgång och Marinbasen mottar vid årsskiftet följande delar från FMV;

Marinverkstäderna. En enhet som svarar för allt marinspecifikt underhåll främst inom områdena liv- och säkmateriel, dykmateriel och vapen. Enheten är lokaliserad i Karlskrona med delar på Muskö och i Skredsvik.

Driftstyrningskompaniet. En enhet som till stor del består av ingenjörer och tekniker som utnyttjas för att hantera planering, beställning samt kontroll av marint underhåll åt hela marinen. Enheten är lokaliserad i Karlskrona med delar på Berga och på Muskö.

Totalt ökar Marinbasens organisation med 218 individer vid årsskiftet. Under andra halvåret har vi planerat för en så smidig övergång som möjligt där personalens omhändertagande i kombination med att vi ska kunna upprätthålla beredskap samtidigt som vi genomför såväl produktion som insatser. Jag känner mig trygg i det arbete som är nedlagt och ser fram emot att ta emot både nya medarbetare och nya uppgifter. Vi kommer att behöva slipa på en del kanter under 2019 för att få hela maskineriet att gå så smidigt och smort som möjligt.

Avslutningsvis vill jag önska alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År.

Erik Andersson

Ektimmer och Linjeskepp

Den 1 oktober var det visning av det första av de tre spant, som ska tillverkas i projektet Ektimmer och Linjeskepp, som drivs av Varvshistoriska Föreningen i Karlskrona.

Det handlar om stora dimensioner, bredd 13,5 meter och höjd 10,5 meter och en vikt på mellan 3,5 och 4 ton.

Arbetet görs på Saltö båtvarv under ledning av båtbyggare Per-Anders Daag och då tillsammans med medarbetarna Mikael Permlid och Leif Eldsten.

Innan spantet flyttas till Lindholmen och placeras på de kölstockar, som finns på plats, kommer några däcksbalkar att monteras.

Transporten till Lindholmen kan bli problematisk. Olika alternativ har diskuterats, men allt tyder på, att transporten sker som bogsering av spantet direkt i vattnet. Någon gång i november är planerat för detta.

Bygget av ett linjeskepp på 1700-talet krävde mellan 1500 och 2000 ekar. All ek tillhörde kronan och för att råda bot på ekbristen planterades på Visingsö i Vättern några decennier in på 1800-talet ett ekbestånd, som stod klart för brukande på 1970-talet, tyvärr cirka 150 år för sent.

Men från detta ekbestånd har föreningen köpt ett antal ekar och tillsammans med ekar från Karlskronatrakten har man hittills fått tag i cirka 100 ekar av de cirka 150, som projektet behöver.

Del av spantet Foto Ulla Melin

Båtbyggare Per-Anders Daag. Foto Ulla Melin

När Fredrik Henrik af Chapman åren 1782-1785 genomförde byggandet av 10 linjeskepp och 10 fregatter hade han en arbetsstyrka av yrkesfolk på cirka 900 man. På Saltö båtvarv arbetar 3 personer, visserligen med modernare utrustning, så projektet tar tid.

Per-Anders har tidigare aldrig arbetat med dimensioner som detta, men det ska gå bra, försäkrar han. Det är också särskilt stimulerande att få vara med i ett projekt som detta. Backupp får man bl.a. från Wasamuseet i Stockholm.

Om cirka tre år beräknas hela projektet vara klart.

Olle Melin

PS. När detta läses, har spantet i delar transporterats till Lindholmen, där Per-Anders med medhjälpare på nytt monterat spantet. Brist på krokigt vuxna ekar gör, att man får arbeta med delar. Dessa sätts idag samman med hjälp av rostfria bultar till skillnad från dåtidens, då man också använde kilar. Det gick tyvärr inte att ta det hela spantet sjövägen. Red

Projektansvariga Bo Lindahl till vänster och Sven Erik Hellbratt tillsammans med informationsansvarige Peter Kullring (t.v)

Intrångsförsök i berget, vad gör vi?

Dygnen runt, året om, ständigt helt enkelt, har Sjöinfokompaniet koll på det svenska territorialvattnet, både på ytan och under den. Samtidigt bedriver de sambandsledning för marinens alla enheter – jämt. Delar av de, som utför det här arbetet, gör det i en skyddad bergsanläggning på Muskö. Men, vad händer om det plötsligt sker intrångsförsök, där de sitter? Vad krävs av personalen då för att de ska kunna fortsätta lösa sin uppgift? Den och många andra frågor var satta att besvaras under ett veckoslut i september.

Scenariot för kompaniövningen innebar, att samhället befann sig i en mörkare gråzon, subversiv verksamhet pågick och en beredskapshöjning var genomförd. Målet med övningen var att öka personalens och kompaniets förmåga att klara extraordinära situationer. De är experter på sin huvudtjänst, men måste som alla andra i Forsvarsmakten även träna på grundläggande soldatkunskaper.

– För första gången under mina åtta år genomför vi en övning, där vi stänger berget och bosätter oss i skyddad förläggning, samtidigt som vi bär vapen och stridsutrustning över tid. Det var en ögonöppnande upplevelse att tänka sig det scenario, där vi faktiskt måste jobba, äta och sova under ytan för att inte riskera att misslyckas med den ledningsfunktion, vi utövar, säger Emil en av deltagarna i övningen.

Höja personalens och kompaniets förmåga

Planen var att öka inte bara enskilda medarbetares förmåga utan även kompaniets som helhet. För att göra det gjordes inspel bland annat i form av att föremål placerades ut i berget och plomberade dörrar öppnades för att föranleda misstanke i, att det fanns en förmodad inkräktare i det stängda utrymmet. Det resulterade i, att vaktpost besattes och att det blev begränsade möjligheter till rörelse i och framförallt utanför berget. Delar ur 29:e hemvärnsbataljonen spelade rollen som B-styrka och attackerade vaktposten utanför berget, varpå full strid

(med lös ammunition) genomfördes. Ett viktigt inspel i en organisation som sällan utövar markstrid.

Andra moment, som genomfördes, var till exempel CBRN med tillpassningskontroll av skyddsmask. Personalen utsattes för sjukvårdsmoment med inriktning trauma, där någon skadats i strid och behövde omhändertas. De fick lösa stridsuppgifter i en ökad hotmiljö, gå vaktpost, skjuta KSP 58 och även bo i krigsförläggning. Man tränade också på att utrymma berget.

– Jag tycker, att det har varit en bra övning, framförallt att få träna på saker, som vi inte gör varje dag, till exempel vapenhantering, transporter och att bo i förläggning. Dessutom är det bra att få testa att bedriva huvudtjänsten sjöövervakning under förhållanden med mindre sömn, där alla är trötta och irriterade, men fungerar ändå som ett team, säger Charlotta.

För det går aldrig att släppa den dagliga verksamheten. Den är skarp och efterfrågad, så övningen fick inte gå ut över den. Men hela kompaniet var med på det och övad personal turades om att göra avbrott i övningen för att sköta ordinarie uppgifter. Det var heller inte friktionsfritt att genomföra det, som inte provats på förut, eller på länge. Många procedurer prövades och kommer att utvärderas för att i framtiden få en organisation, som klarar större påfrestningar.

– Även om det stundvis var trötta ögon och tunga ben på övad personal, tror jag det var en lärorik och utvecklande helg, som de flesta lär uppskatta i efterhand, avslutar Emil.

Syftet med övningen var att öka förmågan att verka i en miljö med yttre hot och skapa förståelse för de friktioner, som krigets krav ställer både på individ och på organisation. Den grundläggande individuella nivån i funktioner, som ligger utanför huvudtjänsten, är nu ett antal steg högre.

Carolina Lorentzson Nilsson

Vardagen framför datorskärmar byttes mot att träna grundläggande soldatkunskaper.

Foto: Benny Bergman/Forsvarsmakten

Övningen varvades med att lösa den kontinuerligt skarpa uppgiften som kompaniet har. En av dem är att lyssna på och analysera undervattensljud, något man gör på UVSC, Undervattensspaningscentralen.
Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Deltagarna fick en uppfräschning av sina kunskaper i att använda kulspruta 58, KSP 58.
Foto: Benny Bergman/Försvarmakten

Utrymmen, som inte har använts på ett tag, togs i besittning igen.
Foto: Benny Bergman/Försvarmakten

”Även om det stundvis var trötta ögon och tunga ben på övad personal, tror jag det var en lärorik och utvecklande helg, som de flesta lär uppskatta i efterhand”, säger Emil, som deltagit i övningen.
Foto: Benny Bergman/Försvarmakten

Redo för en ny verklighet.
Foto: Benny Bergman/Försvarmakten

Örlogshamnens ansikten utåt måste kunna klara tuffa tag

Som anställd i Karlskrona garnison inleds dagarna med att man kontrolleras och välkomnas av en leende skyddsvakt vid inpasseringen till Örlogshamnen. Något som oftast ger en väldigt bra start på arbetsdagen. Det är en del av yrket som skyddsvakt i Örlogshamnen. En annan är att ständigt vara beredd att göra uttryckningar på skarpa larm, exempelvis. Vid ett sådant tillfälle är det kanske inget leende man möts av. Då är det en väl förberedd, tränad soldat som på en millisekund ska fatta rätt beslut inför den situation han eller hon ställs inför.

Vem som helst kommer inte in innanför grindarna till Örlogshamnen i Karlskrona, hamnen som är hemmahamn för många av marinens ständigt insatsberedda sjöstridskrafter. Basskyddskompaniet har uppgiften att skydda hamnen mot intrång och kontrollerar den personal som släpps in. De är beredda att med kort varsel rycka ut om man misstänker att någon försöker ta sig in.

Självklart är det svårt i förväg att veta vad man kan ställas inför vid en sådan situation. Man måste snabbt kunna göra en bedömning för att agera på rätt sätt. Och det handlar om väldigt korta tidsrymder. För att hålla sig alerta och ständigt förbättra sig så tränar soldaterna på det här. Tillsammans med befäl och ibland själva delar de upp sig i mindre lag och utsätter varandra för scenarior som de kan tänka skulle kunna inträffa.

För att göra det hela mer realistiskt har de numera tillgång till anpassade vapen med färgpatroner, liknande "paint ball". Om man blir träffad så känns det och beroende var på kroppen skottet tar så gör det mer eller mindre ont. Patronen lämnar också en färgmarkering som visar var skottet tog. En av fördelarna med den här övningsutrustningen är att den inte har särskilt stort säker-

hetsavstånd vilket gör att det går att träna inne på området. Det ger mer tid för träning.

Malin Olofzon är en av soldaterna i plutonen som jobbar med skyddet av hamnen, ett jobb hon har haft ett antal år nu. Hon och hennes kollegor har under hösten fått prova på den nya utrustningen.

–Jag tyckte det var givande att testa scenarier med färgmarkeringsammunition. Jag fick ett kvitto på att det vi övat sitter och en riktigt bra känsla över hur gruppen arbetar tillsammans. Perfekt att kunna tänka ut egna händelseförlopp där vi kan anpassa oss efter vad som faktiskt kan ske och då även tänka till på hur vi beter oss i den skarpa tjänsten till vardags, säger Malin Olofzon.

Under träningen är det stor energi i gruppen och alla är taggade. Det blir nämligen inte bra om inte alla bjuder på sig själva och verkligen spelar med. Mikael Pärnering är chef för plutonen och följer soldaternas agerande med skarp blick. Så fort scenariot är utagerat går man igenom vad som hände och hur samtliga agerade för att alla hela tiden ska kunna förbättra sig.

–Detta är ett jättebra hjälpmedel för oss. Färgmarkeringsutrustningen ger en tydlig bild av träffresultatet med just färgen. Men det är framförallt känselmarkeringen som utvecklar soldaternas instinkter att positionera och röra sig på ett mer taktiskt korrekt sätt, ibland blir utfallet av övningen ganska självvärderande. Att möjliggöra för soldaterna att öva med en högre grad av realism är tacksamt både som chef och övningsledare. Anställda soldater blir med tiden väldigt duktiga i det jobb som de är ålagda att lösa. Mina skyddsvakter tjänstgör dagligen i den skarpa verksamheten och vi ska som enhet alltid finnas tillgänglig. Jag som chef kan med mina gruppchefer och detta hjälpmedel möjliggöra att vi pressar vår kapacitet och förmåga ytterligare, därmed blir vår enhet mer effektiv och vi blir tillsammans mer trovärdiga i alla de uppgifter ska kunna lösa säger Mikael Pärnering.

Carolina Lorentzson Nilsson

Det är oftast ett leende som möter de som ska passera in till Örlogshamnen. Casper, Carl, Kim och Malin är några av dem som dagligen bemannar vakten i Karlskrona örlogshamn.

Att kontrollera inpasserandes behörighet till örlogshamnen är en av uppgifterna som plutonen löser.

En annan är att rondera skyddsobjekt i skärgården via gruppbat, g-båt.

Det är ett glatt gäng som trots att de har orsakat varandra visst mått av smärta, har utökat varandras kompetens.

Soldaterna har idéer över vilken typ av scenarier de vill träna på och turas om att spela olika roller.

I deras uppgift ingår inte bara att bemanna vakten. De gör också utryckningar om det krävs och då gäller det att vara förberedd på allt. För att kunna träna realistiskt har de tillgång till Försvarmaktens färgmarkeringsystem vilket medger verklighetstrogna övningar där träffen markeras med färgutfällning. För att skydda ögon och ansikte används mask under övningsstillfällena

Soldaterna kan använda ammunitionen både med pistol och med automatkarbin, AK 5.

Färgmarkeringsammunitionen fungerar på upp till trettio meter. Och den ger inte bara färg på kläderna där den träffar, den känns så klart också.

Plutonchef Mikael Pärnering visar på var Malin Olofzon, som i det här fallet spelade inkräktare, har blivit träffad och vad man skulle kunna tänka på i det här specifika fallet.

Kamraterna på fortet

En betraktelse av Bengt-G Lex

Jag bär på ett nytt minne, som jag kan ta fram, närhelst jag vill. Som nu, en kväll i oktober, i ett begynnande höstmörker. Mötet med kamrater från Sveriges alla kanter. Det kommo ett stort antal, som vore det till Sweden Rock det bar. Nåja- men många förväntansfulla kvinnor och män var det (94 tror jag). Ett möte som begynte på Finskan och blev en resa i tiden, och vars mål var minnenas högborg, Kungsholmsfort. Där kunde vi nu under några dagar, förnimma historiens vingslag, och minneskavalkaden vällde fram till tonerna av klingande skratt och härliga dialekter. Det förenande ämnet var – Kustartilleriet, sedan länge nedlagt, men nu återuppståndet.

Vad kan väl mäta sig med att gå till beklädnadsförrådet och hämta sängutrustning (blåvitrutigt sängöverkast ska det vara), för att sedan ordna sin bädd på ett logement i Gula baracken, som nu hade vita inslag, och där jag aldrig övernattat förut. Väl minns jag nu november 1959 då jag tillsammans med 28 kamrater försökte reda ut samma sak, på lucka 31 östra kasern Gräsvik. Eller vad sägs om att som på en given signal, klockan sex på

morgonen, tillsammans med andra män i övre medelåldern, smyga ut genom logementsdörren (samma slammer) för att under djupaste tystnad, göra morgontoi-letten och sedan skynda till matsalen, för att köa till frukost. Detta borde förunnas alla nuvarande unga män och kvinnor.

Väldigt trevligt att sedan några sensommardagar, tillsammans med kamrater från de forna KA-förbanden, (jag saknade verkligen kamrater från KA 5) vandra omkring på historisk mark, återse glömda platser och återuppleva vad som för längesedan timat, och nu i relation till nutiden. För den ständiga frågan är ju om det var bättre förr. Själv tror jag nog inte det, bara att det var annolunda. Var tid har sina förutsättningar. Inte minst märktes det när vi besökte Marinens dag på Marinbasen. Det kändes som att våra unga efterföljare är mycket kompetenta och förvaltar vårt arv väl. Att vår gamla materiel förvaltas väl kunde vi se vid besöket på Museet för Rörligt Kustartilleri. Men också en påminnelse om otaliga, långa, blöta och kalla övningar på alla möjliga och omöjliga platser i Sverige. Och mitt i alltihopa fanns Hans Willebrand som jag inte sett på år och dag. Precis som förr var vi omedelbart rörande överens om hur saker och ting ska gå till, men aldrig gör. Man lär så länge man lever. Så det så.

De som verkligen var kompetenta var ju helt klart det gäng som gjorde träffen till en fullträff. Tänk att vägleda, med händerna på ryggen, få strosa omkring i underbar parkmiljö och gå till dukade bord. Ingen nämnd och ingen glömd men den allestädes närvarande klubbmästaren ”impade”.

Fårösund är nästa års träffpunkt. Måtte hälsan stå en bi och att Gotland fortfarande är i vår ägo.

Bengt-G Lexhagen

Tattoo

Arméns musikkår

För väldigt många år sedan, 1978, var jag och några vänner på semester i Skottland. Vi bodde då i Edinburgh och besökte naturligtvis slottet för att se Royal Edinburgh Military Tattoo, som anordnas i augusti varje år. Det blev en upplevelse som jag än idag minns väl. Sedan dess har jag försökt se SVT:s sändningar av detta mäktiga arrangemang. Man kan också ”googla” för att se på videor från årens föreställningar.

När jag nu i somras fick en inbjudan från Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna, att se deras Tattoo på Hovet, bestämde jag mig för att göra det. Det är första gången som de anordnar ett tattoo.

Tattoon har annars förekommit och förekommer i Sverige sedan länge som t ex:

Swedish Military Tattoo 1986-2006 i Stockholm och Strängnäs

Tattoo till häst Stockholm 1995

Ystad Internationella Military Tattoo 1999-

Eksjö Internationella Military Tattoo 2003-

Västerås Tattoo 2006-2009

Stockholm Military Tattoo 2009-2010

Swedish Internationel Tattoo Malmö 2011-

Därför stegade jag och min fru, på eftermiddagen 20 oktober, förväntansfullt ner för de branta trappstegen i Johanneshovs gamla isstadion- ”Hovet”. Bara det var en upplevelse och jag tyckte mig höra tacklingarnas dunk i sargplanket, slagskottens smäll i plexiglas, domarnas visselsignaler och publikens buande i en förtätad stämning, i en landskamp, Sverige –Sovjet.

Nu rådde stillsamhet. En viss upprymd förväntan kunde dock förnimmas i publiken som var ganska gles, de flesta män och kvinnor i min ålder. Jag hade nog väntat mig att möta någon bekant, men så blev inte fallet. Det hade varit en föreställning på fredagkvällen och skulle bli en till på lördagkvällen. Kanske var det mer folk då och att kanningarna fanns där? Jag hade gärna sett ÖB och Kungen där.

Under 2 timmars tid fick vi nu se och höra:

Marinens och Arméns musikkår, Livgardets Dragonmusikkår, Hemvärnsmusikkårer från Södertörn, Eslöv, Uppsala och Västmanland. Medverkade gjorde också Livbataljonen, Fältartisterna, Mekani Drängar och Dansarna. (googletips.veterantattoo.se/cast/)

Dragonmusikkåren

Marinens musikkår

Det var musik, figurativ marsch, sång och dans uppå ”hovet”, till allas förnöjelse. En speaker redogjorde, ackompanjerad av musik, för alla svenska insatser utomlands, som gjorts under FN-flagg och i Nato-regi. På en storbild visades samtidigt videor och bilder alltifrån Kongoinsatsen till nuvarande insats i Mali. Detta gav en väldigt bra uppfattning om hur omfattande denna verksamhet har varit och är. Föreställningen slutade med en pampig final, där alla deltog och publiken fick medverka och fosterlandskänslor väcktes. Till Britternas engagemang och entusiasm i sådana här sammanhang, har vi en bit kvar. Som hedersbetygelse uppmanades de i publiken som gjort utlandstjänst att resa sig, och det var många. Själv reste jag mig lite tveksamt och skakade hand med en yngre Afghanistanveteran. Jag känner mig ju inte riktigt som veteran, då jag bara gjort en FN-mission och dessutom varje morgon känner mig som en nybörjare.

Bengt-G Lex

Rörliga Museet Aspö

Stora hallen - till stora delar utrymd inför att 12/80-utställningen ska komma på plats.

Sommaren 2018 blev ju något alldeles extra vad avser sol och värme. För de flesta var detta väder mycket uppskattat, men inte för museer. Det har varit en minskning av antalet besökare, vid svenska museer, på cirka 30% på grund av det fina vädret. Museet på Aspö har dock inte märkt någon större förändring i besöksantalet. När det gäller betalande besökare har vi till och med haft några fler besökare än föregående år. Detta får vi betrakta som ett mycket bra resultat.

Entrén till museet hade vi byggt om inför denna säsong. Denna förändring har inneburit att vi fångat in besökarna på ett bra sätt eftersom den nya entrén inneburit att vi skapat ett eget utrymme för ingång i museet. Dessutom har det, i anslutning till entrén, funnits en del grundläggande information att läsa, framförallt om det rörliga kustartilleriet.

I början av juli fick vi besök av överintendenten Magnus Hagberg, som är chef över Statens försvarshistoriska museer (SFHM). Dessa består av Armémuseum, Flygvapenmuseum och Sveriges militärhistoriska arv (SMHA). Det var i egenskap av ansvar för SMHA, vilket vi är en del av, som Magnus var här. Vi informerade honom om våra önskemål om att bygga till museet med syfte att kunna visa vår samling förbandsvis och på ett bra sätt förklara förbandens funktion och plats i försvaret. Förutom att vi fick en positiv feedback av vårt museum, så bejakade han vår strävan att få en tillbyggnad av museet.

Efter stängning av museet i höstas så påbörjades arbetet med att flytta om materieln inför "utställningen" 12/80, som ska vara klar till öppningen av säsongen 2019. Inledningsvis utrymdes en tredjedel av den stora hallen på materiel. Detta för att kunna omgruppera 12/80-materieln på det sätt som den nya visningen kräver, Efter iord-

ningställandet av 12/80-materieln var det dags att köra in, packa in samtlig materiel.

Några dagar senare hade vi besök av Elin från SMHA som hjälper oss med att forma den kommande utställning. Det känns bra att få stöd av ett proffs när ett sådant här jobb ska genomföras. Elin stödjer oss med allt från hur belysning ska arrangeras till hur informationsskyltar ska utformas.

Under hösten har vi även haft besök av representanter från Karlskrona kommun och av folk från Statens maritima museer. I båda fallen har det varit små delegationer, men vi har haft möjlighet att beskriva vår vilja till utveckling och vad vi behöver för stöd för detta.

SMHA har genomfört en konferens även i år. Denna gång var den förlagd till Boden och genomfördes där på Försvarsmuseum som är beläget vid gamla A8. Museet marknadsför sig inledningsvis enligt nedan.

"Försvarsmuseum Boden är ett modernt museum som sätter Sverige och Bodens fästning i ett större perspektiv. I museets basutställning, Norrlands lås, gör du en resa i svensk försvarshistoria från slutet av 1800-talet till idag, genom fred och krig ur flera perspektiv."

Konferensen var indelad i tre block som innehöll följande 1: Att tänka kring museisamlingar, 2: Samlingar och säkerhet, 3: Ett tillgängligt militärhistoriskt kulturarv. Efter några dagars genomgång på en sådan här konferens, känner jag och Bo Arnesson som var deltagare, ett dåligt samvete för att vi inte gjort mer eller förmår mer. Men vi måste anpassa oss efter de resurser vi har och inte jämföra oss med de mer resursstarka museerna.

Slutligen vill jag meddela att Sten Munck af Rosenschölds bok "Svenskt rörligt kustartilleri" åter finns till försäljning på museet, efter att en ny faksimilutgåva tryckts.

Tommy Erlandsson

Elin från SMHA på besök för att stödja oss med 12/80-utställningen.

Operatörshyddan till 727 är på väg till sin nya plats.

Bataljons- och batterichefshyddorna på ny gruppe- ringsplats.

Så ska alla prylar åter på plats för vinterförvaring.

Under arbetet så behövs det lite mat också.

- 70-årsjubileet -

Den stora dagen

Så samlades vi då, vi tre som utgör återstoden av den ynglingaskara som 1. Oktober 1948 samlades på KA2, Gräsvik och gjorde sig beredda att möta militärlivet.

Liemannen har gått hårt fram med de ursprungliga. Vi var faktiskt 48 till antalet, men skaran reducerades snabbt till ungefär hälften och i dag är det utöver oss tre Karlskronabor endast en i Göteborg och en i Stockholm.

Vi samlades hos Olle (som normalt heter Ingvar Olblad). Här bjöds det på ärtor och pannkakor, en maträtt som snabbt förpassade oss till minnernas värld och vi erinrade oss våra gedigna stolta insatser hos fru Spaarf, husmor på Gräsvik.

Sålunda stärkta för vi till Nättraby kyrkogård. Här besökte vi P-E Bäckmans grav. Det var han som lärde oss de första militära handgreppen och det var inte helt utan rörelse som vi radade upp oss framför hans enkla gravsten. Han var en bra lärare och han hedrade sitt regemente på tävlingsbanorna.

Även vår skolchef, Percy Dahlheim, besöktes. Han vilar sedan många år på Karlskrona kyrkogård. Olle läste några dikter ur sin rikhaltiga repertoar. Båda dessa chefer förtjänar respekt, de var stronga militärer som "höll på sig" men som också var goda föredömen och som ofta gav oss goda råd, ord på vägen.

Höjdpunkten blev kanske när vi samlades uppe på Övre Plan på Gräsvik. Här under den väldiga eken lyfte vi våra glas och skålade i medhavd (halvljummen) punsch. Vi skålade för våra kamrater som den gången var med oss och som säkert hade samma framtidsdrömmar som vi tre. Många av dem fick inte så många år i livet. Vi skålade också för KA2, regementet som gav oss så mycket, och för livet, kamratskapet och för alla de intryck, nya och främmande, som mötte de här 17-åringarna som 1. Okt 1948 samlades under stora eken på Övre Plan, Gräsvik.

Kjell Silverbark

Så såg vi ut 1948

Så ser vi ut idag, Kjell Silverbark, Allan Wenemyr och Ingvar Olblad

Under stora eken

Idag på samma plats som 1948. Allan Wenemyr, Kjell Silverbark, och Ingvar Olblad

1943

Maskinister och motorskötare

Befälet i den nya uniformen m/42. Övriga i gamla marinens uniform. Troligen är endast en i livet, mannen längst till höger – sitter ensam – han heter Thure Andersson och bor på Sturkö, en mycket kunnig och intressant man när det gäller hembygds-kunskap. Han är bror till framlidne flaggfuriren Börje Alfhed, välkänd båtförare och minör. Kanske några känner igen befäls-personerna? I mitten sitter en underofficer, sergeant eller maskinist (2 vinklar på kragen) med furirer på ömse sidor. Till en början hade

man flottans vida byxben på m/42. Ibland försökte man stoppa ned dessa i de nya, eleganta damaskerna. Detta har mannen till höger (i grått) lyckats med. Thure är idag 95 år gammal och ”still going strong”.

Kjell Silverbark

Gammal bild

Strålkastautbildning på Aspö 1944.

Bilden inskickad av Ragnvald Torkelson Halmstad

Trident Juncture bäddade för kommande beredskap

Under tre veckor i oktober och november deltog korvetterna *Nyköping* och *Karlstad* i den stora Natoövningen Trident Juncture. Scenariot under Trident Juncture (TRJE) innebar, att Norge utsattes för ett angrepp och att Nato kom till undsättning. Även Sverige deltog genom svenska solidaritetsförklaringen, som bland annat säger, att vi ska kunna ”ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt”, om ett EU-land eller nordiskt land drabbas av en katastrof eller ett angrepp.

För besättningarna handlade övningen också om att kontrollera, att man kunde ingå i Natos stående fartygsstyrka, SNMG1, som är en del av NRF, Nato Response Force. Mycket av jobbet var redan gjort i och med tidigare samövningar, men en del pusselbitar återstod. Samarbetet med de andra nationerna och resultatet för de svenska fartygen blev mycket lyckat under TRJE. Divisionschef Bernt Andersson pekar på tre viktiga anledningar till detta:

— För det första hade vi redan övat tillsammans med de andra fartygen tidigare i somras och då löst många problem. För det andra var det viktigt, att vi hade svenska förbindelseofficerare i styrkans stab, som förstod de svenska fartygens förutsättningar. Slutligen var det tyd-

ligt, hur gärna Nato ville ha med oss och ge oss de bästa förutsättningarna.

Inledningen på övningen blev tuff vädermässigt. Nordatlanten bjöd på fyra till fem meters vågor, vilket prövade besättningarna. Det är ett bra betyg, att de svenska fartygen deltog i samtliga övningsmoment trots att man var så mycket mindre än de andra fartygen:

— Oavsett tufft väder och ändrade förutsättningar har besättningarna slitit och levererat bra resultat. Sådant gör en stolt som fartygschef, sammanfattar Thomas Zimmerman på *HMS Nyköping*.

Regeringen har beslutat, att Sverige från 2019 ska ställa de två korvetterna i beredskap för två snabbinsatsstyrkor, en inom Nato Response Force (NRF) och en inom ett brittiskt initiativ, Joint Expeditionary Force (JEF). Syftet med JEF är att bidra till säkerhet i vår del av Europa och samtidigt medverka till fred och stabilitet genom internationell krishantering i insatser ledda av till exempel FN, EU eller Nato. Beslut om svenskt deltagande i en insats med förband eller förmågor fattas av regeringen.

Jimmie Adamsson

Foto Alexander Gustavsson/Försvarmakten

Höstmötet

Arets höstmöte genomfördes onsdagen den 24 oktober, och vi var totalt 30 kamrater som samlades på Sjöofficersmässen i Karlskrona för en gemytlig samvaro i kamratskapets tecken. Inledningsvis underhöll en förstärkt KA2-oktett oss medan vi smuttade på en läskande välkomstdrink och minglade runt i de vackra lokalerna. Efter att marschen ”KA2-kamrater” klingat ut, var det dags för oss att slå oss ner vid ett vackert dukat långbord i matsalen. Vi blev serverade en lækker tvårätters måltid, sillsmörgås till förrätt och majs-kryckling till huvudrätt. Mätta och nöjda drog vi oss där-efter in till klubbbrummet där kaffe serverades.

Till kaffet var det så dags att lyssna till föredraget om ”Ektimmer och Linjeskepp”. Det var Sven-Erik Hellbratt från VHFK som i ord och bild livligt och insiktsfullt berättade om varvshistoriska föreningens projekt att tillverka en rekonstruktion av spant till linjeskeppet Riksens Ständer. Spanten tillverkas på Saltövarvet, och skall om tre år enligt plan placeras inne på Örlogshamnen intill

Wasa skjul. Förhoppningen är att tillverka två fulla spant och ett halvt, om pengarna räcker – och ekarna. Till sitt projekt har föreningen hittills fått tag i drygt 100 ekar, men det behövs runt 50 till för att uppnå målet. För att bygga ett helt linjeskepp behövdes så många som 1500 – 2000 ekar då det begav sig.

Vidare berättade Sven-Erik om fartyget Riksens Ständer och dess tragiska öde i kriget mot Ryssland 1788-1790 där skeppet 1790 förläste utanför Reval (dagens Tallinn). Riksens Ständer hette ursprungligen Adolf Fredrik och byggdes 1744, men byggdes om till linjeskeppet Riksens Ständer 1770 på just Lindholmen. En dröm som föreningen när är att kunna skicka ner en dykare till vraket för att ta en bit från det och bygga in i ett av spanten.

Efter det intressanta föredraget vidtog kamratlig samvaro runt borden i klubbbrummet innan det blev dags att bege sig hemåt igen i höstmörkret.

Peter Glimvall

KA2 Oktetten underhåller under samlingen

Här är det dukat till fest

Deltagare som lyssnar på Oktetten

*Kvällens föredragshållare
Sven-Erik Hellbratt med sitt bildspel*

Göran Löfgren, Ulla Melin och Anita Holmberg

Rune Axelsson och Yvonne Wirbrand i samspråk

Två 1:a batterister Åke Malmgren och Klas Freij

Maud Lexhagen, Birgit Freij och Karin Karlsson

*Anita Holmberg, Ulla Melin, Kjell Silverbark
och Olle Melin*

Borden har intagits strax kommer maten

Sture Malmgren, Anders Öderwall och Paul Wihlborg

Fortchefsmiddagen

Samling på trappan till Norra Befälshuset. Nedersta raden från vänster syns Krister Victorsson, Rolf Lindén, Roland Hultgren och Peter Glimvall. Andra raden Åke Jeansson och Göran Boijesen. Tredje raden Klas Lewin, Stefan Palmqvist och Bengt Ettedahl. Fjärde raden Birger Werner, Lennart Larsson och Per Engkvist. Överst står Karl-Johan Andersson, Johan Lindberg och Günter Villman.

Birger Werner och Klas Lewin bakom vårt vackra bordsstandar inmundigandes årets fortchefsmiddag i mässen Norra Befälshuset.

Den traditionella fortchefsmiddagen på Kungsholmsfort genomfördes i år något senare än vad som varit brukligt de senast åren. Det var först den 9:e juni som vi kunde sammanstråla på fortet i våra hjärtan. Detta var också den 10:e fortchefsmiddagen som undertecknad genomförde i egenskap av tjänstgörande Fortchef och värd på Kungsholmsfort.

I år var vi totalt 15 som deltog på evenemanget. Särskild inbjuden gäst var Bengt Ettedahl, bland annat av den anledningen att Bengt var ordförande för den arbetsgrupp som planerade den gemensamma KA-kamratföreningsträffen som genomfördes senare under sommaren. Även Ola Truedsson var inbjuden som gäst, men Ola hade tyvärr förhinder och fick tacka nej till deltagande.

I vanlig ordning började det hela med att gästerna anlände med Rödnäbba till fortet strax efter 1500 på fredagseftermiddagen. Inledningsvis samlades vi i Fortchefsparken utanför Norra Befälshuset för en välkomstdrink och information om vad som sig tilldragit sedan vi senast träffades. Därefter vandrade vi igenom parken till

Kustartilleristerna samlade framför minnesstenen. Från vänster i bild Åke Jeansson, Roland Hultgren, Rolf Lindén, Birger Werner, Bengt Etedahl, Göran Boijesen, Lennart Larsson, Krister Wictorsson, Klas Lewin, Günter Villman, Johan Lindberg, Stefan Palmqvist, Per Engkvist och Peter Glimvall.

Södra Befälshuset där samtliga kustartillerister avfotograferades framför KA2 minnessten. Efter detta samlades vi i filmsalen där Lennart Larsson visade den aktuella utgåvan av Kungsholmsfilmen. I år bidrog även Åke Jeansson med några filmklipp från anno dazumal med kopplingar till vapnet och fortet.

Efter dessa kulturyrtringar blev det tid för bastu, dusch och omklädsel innan vi tog plats runt långbordet i Norra Befälshuset. Som vanligt serverades en utomordentligt god middag av personal från köket Trolle (Fazer). Till förrätten ljöd våra traditionella visor ovanligt vackert och fortplantade sig ut till parken som flödade i kvällssolens glans. Efter varmrätten blev det tid för kaffe med tillbehör som fick ackompanjera alla trevliga sampråk mellan deltagarna i de vackra rummen som utgör mässen i Norra befälshuset. Och precis som vanligt går

tiden alldeles för fort, och strax klämtade uret 2200 och det var dags att embarkera Rödnäbba för återfart till Kungsbron.

Nu återstår frågan hur nästa års (2019) fortchefsmiddag kommer att gestalta sig. Jag går i pension inom kort och någon ny fortchef är inte utsedd när dessa rader skrivs. Men min förhoppning är att denna uppskattade tradition får fortleve även i framtiden, och jag ser fram emot att nästa gång få delta som gäst.

Stort tack till er alla som deltagit de senaste tio åren på Fortchefsmiddagarna. Vilken ynnest det har varit att som Fortchef få varit värd och hälsat er välkomna till det fort som vi hoppas skall gå en ny morgon till mötes och återigen få bli en plats för utbildning av soldater till rikets värn!

Peter Glimvall

Årets hedersgäst (favorit i repris) Bengt Etedahl tillsammans med värderna Peter Glimvall.

KA kamratföreningsträff i Karlskrona

24 – 26 augusti

Foto: Fredrik Persson

I augusti 2016 träffades representanter från kamratföreningarna i Kustartilleriet/Amfibiekåren, med undantag för KA5, på Kungsholmsfort för att diskutera möjligheterna att återuppta traditionen med årliga träffar. Vi beslutade då att göra ett försök och anordna träffar i kronologisk ordning, det vill säga börja med Amf1/KA1 och därefter i nummerordning för att avsluta på KA5. Sagt och gjort, förra året träffades vi på Berga i ett arrangemang av Vapenbröderna, Am1/KA 1 kamratförening. Träffen, som samlade drygt 80 deltagare, blev mycket lyckad och uppskattad av de som deltog. Stafettpinnen gick så vidare till KA2 kamratförening att genomföra ett möte under 2018.

Under hösten 2017 bildades en arbetsgrupp under kamratföreningens styrelse med Bengt Ettetdahl, sammankallande, Birger Werner och Lennart Larsson i syfte att planera för årets kamratföreningsträff. Arbetsgruppen tillsammans med styrelsen bestämde till slut att genomföra mötet helgen 24 – 26 augusti och att Kungsholmsfort skulle vara vår bas under dagarna. Samtidigt som träffen gick av stapeln firades den 25 augusti mari-

nens dag i Karlskrona, vilket innebar att resurserna var hårt ansträngda. Men med arbetsgruppens målmedvetenhet och energi, lyckades vi till slut få fram ett koncept för mötet genomförande.

Fredagen den 24 augusti samlades knappt 100 kamrater från Amf1/KA1, KA2, KA3 och KA4 på Finskans brygga för överfart till Kungsholmsfort. Vi hade anlitat Karlskrona sjötaxi för att lösa uppgiften, vilket också gjordes på ett utomordentligt sätt. Väl på fortet tog Fortchefen och f d Fortadjutanten emot och hälsade samtliga välkomna och gav anvisningar avseende uthämtning av sängpersedlar och logi för var och en. Därefter samlades alla i parken utanför Norra Befälshuset för en efterlängtat fikapaus. Efter någon timmes samvaro i parken, begav vi oss alla till Filmsalen där Lennart Larsson tog befälet och visade den berömda Kungsholmsfilmen. Naturligtvis fann datorn det för gott att göra en omstart mitt i filmen, men den paus som då uppstod användes till att ge erforderliga kommandanturanvisningar. När filmen slutligen tonade ut till ljudet av publikens applåddåskor, begav vi oss till våra förläggningar för tvagning och omklädning.

Här har kamraterna från Gotland och KA3 grupperat sig framför pjäsen på Aspö.

Delar av KA2 kontingenten samlade framför 12/20 pjäsen på Aspö.

Kamraterna från KA4 framför 12/80 pjäsen vid muséet på Aspö.

Många glada samtal mellan kamrater från hela landet.

Erling Holmberg, vår glade chaufför, och ordföranden för Vapenbröderna Bengt Persson.

Uppklädda, rena och snygga, samlades vi efterhand i Norra Befälshuset där baren var bemannad till gagn och glädje för kamraterna. Bongar såldes, drycker läppjades och stämningen steg snabbt till nya höjder. 1900 samlades vi så i matsalen för högtidsmiddag. Till denna var ÖB och ordföranden i SMKR inbjudna, men ingen av dem kunde närvara. Däremot kom den regionalt ansvarige ur SMKR, Sven Scheiderbauer, och hedrade oss med sin närvaro. Lennart Larsson, Lars Iger och Erling Holmberg svarade för försäljning och utlämning av drycker, och vi övriga slog oss ner vid bordet för intagande av förrätt och därtill hörande drycker. Kända visor exekverades innan det var dags att hämta in huvudrätten. Som ordförande i KA2 kamratförening och Fortchef hälsade jag alla deltagare hjärtligt välkomna till middagen och träffen. Regementschefen Günter Villman höll ett uppskattat anförande och slutligen tackade Sven Scheiderbauer för maten och överlämnade SMKR standar till kamratföreningen. Mätta och belåtna begav vi oss därefter till Norra Befälshuset där kaffe och kaka avrundade måltiden. Det blev en lång och minnesvärd kväll när minnen och erfarenheter utbyttes i massen mellan kamrater från när och fjärran och som i vissa fall inte träffats på många år.

Uppe med tuppen på lördagsmorgonen var Lennart Lars-

son, Lars Iger och Erling Holmberg i syfte att förbereda och duka fram frukost i matsalen till oss. Kaffe och smörgåsar gjorde att vi snabbt återhämtade oss efter "kvällstjänsten" dagen innan, och från 0900 var Karlskrona sjötaxi åter på plats för att transportera oss över till Finskan. Med två bussar framförda av Lasse Schön från Göteborg och vår egen Erling Holmberg, åkte vi så in till Karlskrona och örlogsbasen för att delta på Marinens dag. Ett särskilt insläpp vid Trolle vakt hade ordnats för vår skull, och efter att ha köat i åldersordning 20 minuter var så alla inne på området. Här var det enskilt uppträdande som gällde, och alla fick möjlighet att gå ombord på fartyg, lyssna på militärmusik, beundra en 12/80 pjäs eller titta på stridsföreläsningar. Det fanns också flera matställen att stilla hungern på, även om köerna tidvis var väl långa.

1230 samlades vi i Modellsalen för att lyssna på marinbaschefen kommendör Erik Andersson och hans ställföreträdare kommendör Jonas Westin, som informerade oss om Marinbasen, Marinen och Försvarets nu läge och utvecklingsmöjligheter. Efter 45 minuter begav vi oss åter till våra bussar som stod parkerade vid Sjöofficersmässen. Nu vidtog en guidad rundtur till samtliga KA2 förläggingsplatser i Karlskrona. I Karlskronabus- sen guidade Birger Werner och i Göteborgsbussen fick

Den regionalt ansvarige ur SMKR, Sven Scheiderbauer, överlämnar SMKR standar till KA2 kamratförening.

Sven Scheiderbauer från SMKR, fortchefen Peter Glimvall och regementschefen Günter Villman vid honnörsbordet.

”Skall vi få igång filmen någon gång?”

Göte Karlsson ler ikapp med kamrat från Göteborg.

jag förtroendet. Turen gick från Vallgatan vidare till Gräsvik, Oscarsvärn och slutligen Rosenholm innan vi återvände till Finskan och Kungsholmsfort. Väl framme på fortet serverades kaffe innan vi delade in oss i tre grupper för guidning på fortet. Lennart Larsson guidade långa turen, själv tog jag hand om mellanturen medan Birger Werner tog den korta turen.

Väl tillbaka igen fanns det tid för återhämtning innan det var dags att samlas vid Norra Befälshuset för vederkvickelse som preludium till kamratmiddagen. Denna serverades i matsalen, och åter var det Lennart Larsson, Lars Iger och Erling Holmberg som stod för servicen. Det serverades grillat med potatissallad och grönsallad denna kväll. I slutet av måltiden tackade ordföranden för KA3 kamratförening, Rutger Bandholtz, för maten och bjöd samtidigt in till nästa års kamratträff som preliminärt kommer att genomföras på Gotland och Fårö i månadsskiftet augusti/september. Kvällen fortsatte därefter i Norra Befälshuset dit vi begav oss i hällande regn (det enda regn som föll under denna träff och enda tillfället som Anders Öderwall ej hade med sig sitt paraply) där vi bjöds på kaffe och kaka. Samkvämet fortsatte här, men kvällen slutade något tidigare än dagen innan, kanske började flera av oss att bli lite trötta?

Söndag morgon stod frukosten återigen uppdukad i mat-

salen, och redan 0745 var sjötaxi på plats för överfart till Finskan. Därifrån bussades vi in till Karlskrona och Aspöfärjans tilläggningsplats för vidare överfart till Aspö. Väl där förflyttade vi oss antingen med buss eller fotledes till Museum för Rörligt Kustartilleri, där Tommy Erlandsson, Lars Ågren och Hans Willebrand tog emot och guidade runt oss. Besöket avslutades med kaffe och fralla samt gruppfotofering vid den nymålade 12/80 pjäsen.

Detta var sista programpunkten, och vid Aspöfärjan tog vi så farväl av varandra, önskade trygg och säker hemresa samt på återseende 2019 på Gotland och Fårö.

Avslutningsvis vill jag rikta ett riktigt stort tack till arbetsgruppen med Bengt Etedahl, Birger Werner och Lennart Larsson samt ur styrelsen framförallt Lars Iger, Erling Holmberg, Yvonne Wirbrand och Björn Wallmert för allt ert slit före och under träffen. Utan ert arbete, engagemang och goda humör hade vi aldrig lyckats genomföra träffen på det utmärkta sätt som nu gjordes – Heder och Tack!

Peter Glimvall

Snapsvisor sjöngs med inlevelse och kraft.

Bengt Etedahl, ordförande för arbetsgruppen, ser uppgiven ut.

Årsmötet 2019

KA 2 Kamratförenings årsmöte äger rum **torsdagen den 28 februari**.

Kl. 1800 på Sjöofficersmässen. KA 2 Oktanen medverkar.

För deltagande i efterföljande middag kostnad 250 kronor.

För icke medlem 300 kronor. Bindande anmälan till middagen

senast den 24 februari till Yvonne Wirbrand,

telefon 0708492551 eller e-post: yvonne.wirbrand@telia.com

**Betalning för middagen inbetalas till postgiro 9 80 67- 2 alternativt
bankgiro 5584-9483 senast den 24 februari.**

Glöm inte att uppge namn vid betalningen och middag årsmötet.

VÄLKOMMEN!

Verksamhetsplan för KA 2 Kamratförening år 2019

Öppet hus i föreningshuset på Skönstavik kl. 1400-1600 andra tisdagen i varje månad förutom i juli.

Årets datum är den 8 januari, 12 februari, 12 mars, 9 april, 14 maj, 11 juni, 13 augusti, 10 september, 8 oktober, 12 november och 10 december.

02-28 Årsmöte på Sjöofficersmässen den 28 februari kl. 1800.

05-21 Vårutfärd 21 maj. Kommer att annonseras på vår hemsida.

06-15 Kustposten nr 1 utkommer den 15 juni som tryckt nummer

08-15 Grillfest tillsammans med Flottans Män den 15 augusti kl. 1600. Anmälan senast 08-04 till Hans Pettersson på telefon 0455- 13358 alt. 0708- 735198.

08-30-09-01 Kamratföreningsträff på Fårö. KA3 Kamratförening arrangerar.

10-16 Höstmöte på Sjöofficersmässen den 16 oktober kl. 1800 . Annonser kommer i Kustposten nr 1

12-15 Kustposten nr 2 utkommer den 15 december som tryckt nummer

Försvaret av Skåne under kalla kriget; Krigsplanläggning, befästningar och beredskap;
Författare Thomas Roth.

Det fanns tre områden i Sverige under kalla kriget, som ansågs särskilt utsatta och tänkbara mål för en angripare, läs Sovjetunionen. Dessa tre områden var övre Norrland, Mälardalen med huvudstaden samt södra Sverige, framför allt Skåne. Så inleder 1.intendenten vid Armémuseum Thomas Roth sin nyutgivna bok om försvaret av Skåne. Boken inleds med en beskrivning av innebörden av att vara militärbefälhavare för Södra Militärområdet, författad av generallöjtnant Carl Björemann. Det var en meningsfull befattning av stor betydelse för Rikets försvar. Författaren ger i sin bok en bred beskrivning av alla de förband ur olika försvarsgrenar, som var tilldelade militärområdet. Förbandens organisation och förmågor beskrivs detaljerat, liksom hur dessa infogades i det övergripande systemet. Förbandens utveckling över tiden i takt med att modern materiel tillfördes ges ett stort utrymme. Arméns krigsförband var uppdelade i fältförband och lokalförsvarsförband med olika lång mobiliserings- och beredskapsgrader. Uppmarsch och koncentreringsfrån mobiliseringsområdet beskrivs, liksom skillnaden i operativ rörlighet beroende på vilken brigadorganisation (motsv), som gällde. Kustartilleriets utveckling över tiden har också en given plats i denna beskrivning, både vad avser de fasta och de rörliga förbanden. Sjöstridskrafternas uppgifter och sammansättning beskrivs noga.

De olika ledningsnivåernas utveckling över tiden beskrivs, från det att militärområdena och försvarsområdena organiserades 1942. Fram till 1966 var militärbefälhavarna endast ansvariga för ledning av markoperativ verksamhet. När den regionala ledningsreformen ge-

nomförts 1966 blev militärbefälhavarna ansvariga för försvaret av sina områden och hade alla förband ur Armén, Marinen och Flygvapnet sig underställda, med undantag för attackeskadern E 1 och ÖB:s reserver. Det innebar, att MB S hade ledningsansvar för fördelningar, försvarsområden, etappförband, Sydkustens örlogsbas, Blekinge kustartilleriförsvar, Malmö marina bevakningsområde och ur Flygvapnet sektor Syd. Ledningen av militärområdet försvar förklaras och ledningsplatser för de olika nivåerna beskrivs. Flygvapnets stridsledningssystem STRIL 50, senare avlöst av STRIL 60, beskrivs på ett bra sätt. Militärbefälhavarens samverkan med Civiltärbefälhavaren betonas. Det civila försvaret har också fått ett eget kapitel, där framför allt civilförsvarets organisation i Skåne beskrivs.

Ett kapitel beskriver krigsförbandens produktionsapparat. Vilka fredsforband ansvarade för produktion av vilka krigsförband? Det är en imponerande förteckning. Arméns fredsorganisation 1985 inklusive skjutfält visas också på karta som inlaga.

MiloS operationsavsikt var, att avvärjningsstrid vid kust skulle eftersträvas. Huvuddragen av milots stridsplan framgår av utveckbara kartor i bokens främre inlaga.

I två omfattande kapitel redovisas fördelningarnas och försvarsområdenas planläggning, de senare med en hög detaljeringsnivå.

Försvarsstriden vid en invasion över kust skildras över tiden med utgångspunkt från olika försvarsbeslut, årtal på ÖB:s operativa verk och milots därmed förändrade förbandstilldelning. Denna förändrades också beroende på vilket krigsfall, som gällde. De olika krigsfallen var "grundalternativet", d.v.s. MiloS stridskrafter utgjordes av de grundtilldelade förbanden, och "förstärkningsalternativet", där ytterligare förband tillfördes. I förstärkningsalternativet grupperades milots förband enligt två underalternativ SO eller SV. Författaren gör i samband med redovisning av fördelningarnas strid i förstärkningsalternativet den väsentliga reflektionen; hur alla dessa förband skulle kunna ha haft tillräckligt grupperingsutrymme?

I bokens bakre inlaga visas även översikter av marinens och flygvapnets sensorer, flygvapnets bassystem och hur den tänkta invasionen kunde se ut i angriparens planering.

Detta är en imponerande bok. Den har en hög detaljeringsgrad och innehåller en mängd kunskaper, som inte har funnits samlade förut. Med denna stora mängd detaljer kan omöjligen allt bli korrekt, men de små felaktigheter, som finns, skymmer inte det faktum, att detta är en bra bok. För de som varit krigsplacerade för Skånes försvar ges här förklaringar på de stora sammanhangen och är en rekommenderad nostalgitripp.

Boken ges ut av Svenskt Militärhistoriskt bibliotek;
ISBN 978-91-88053-89-3

Sten Munck af Rosenschöld

Demokratins genombrott - Människor som formade 1900-talet

För hundra år sedan stod Sverige vid ett vägskäl. Motstridiga rörelser möttes och tiden tar en ny riktning. Det blev revolution och en stor världsbrand och ur denna föds demokratin och efter hand det moderna samhället. Men det utvecklas också tankar, som leder till diktatur och världskrig.

Sverige går från revolter och uppror till ett genombrott för parlamentarismens principer.

Åren i slutet av första världskriget är en port till demokratins århundrade. Inom mode, konst och litteratur firar det moderna segrar. Samtidigt groor idéer om rashygien och förädling av nationens människomaterial.

Hundra år senare porträtterar tolv skribenter varsin person, som på olika sätt var en del av denna dramatiska period.

Boken innehåller texter bl. a. om: Hjalmar Branting, *Den tålmodige reformisten*. Brantings politiska karriär börjar 1881 och slutar 1925, Då har han varit statsminister tre gånger.

K G Westman, för vilken demokratins genombrott blev ett personligt nederlag. Westman var motståndare till allmän rösträtt och ivrade för att Sverige skulle gå in i första världskriget. Svenska folket krävde parlamentarism, rösträtt och närmande till västmakterna.

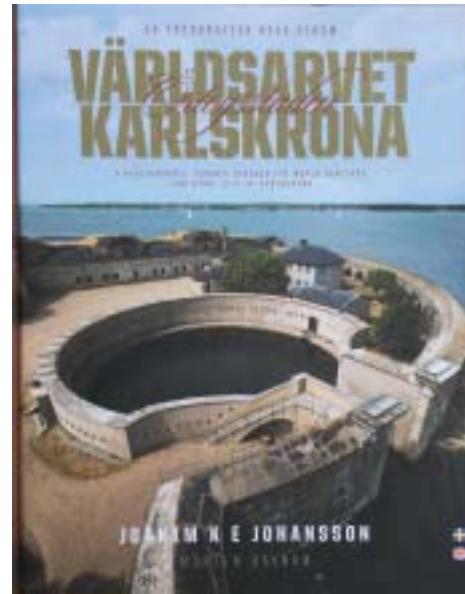
Hjalmar Lundbohm, *Demokrati och medbestämmande i Kiruna*. Lundbohm var den som genomförde förberedelsearbetet till LKAB och även drev etableringen av ett nytt samhälle i sekelskiftets Sverige.

Ytterligare texter finns i boken om: Elin Wägner, Zeth Höglund, Prins Eugén Sigfrid Edström, Nils Edén m.fl. Författare: Håkan A Bengtsson och Lars Ilshammar (redaktör).

Utgiven av Historiska Media 2018.

ISBN 978-91-7545-645-4.

Stellan Andersson

Världsarvet Örlogsstaden Karlskrona

I år är det 20 år sedan Örlogsstaden Karlskrona upptogs på Unescos världsarvslista. Detta firades med en världsarvsfestival 24-27 oktober.

Lagom till firandet utkom en praktbok, *En fotografisk resa genom Världsarvet Örlogsstaden Karlskrona*, signerad Joakim K E Johansson, tidigare bl.a. informatör vid Marinmuseum.

I Karlskrona diskuterar man ofta – vad ingår i världsarvet? Detta får man svar på i boken, för fotona och texterna tar upp just, vad som världsarvet i Karlskrona omfattar.

Det är fotona, som dominerar boken och bilderna talar för sig själva – de är av yppersta klass. Bilderna kompletteras med korta, välskrivna uppgifter om de olika byggnaderna m.m. Samtliga texter finns också på engelska.

Befästningarna runt staden och byggnaderna i örlogshamnen och på Karlskronavarvets område dominerar, vilket är naturligt med tanke på vad världsarvet kallas – Örlogsstaden Karlskrona.

Så här skriver Urve Lepasoon i sin bok ”Örlogsvarvet. Ett världsarv i Karlskrona”

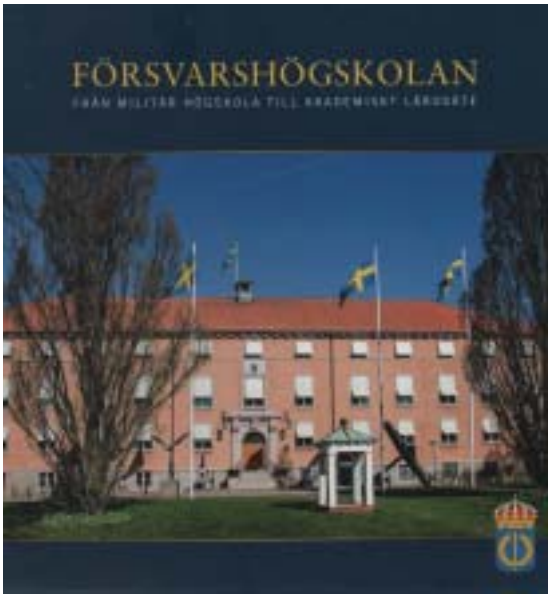
Jag minns fortfarande det första besöket på varvet en vacker sommardag. Aldrig tidigare hade jag varit i en sådan förtätad miljö. Vilka magnifika gamla byggnader och samtidigt en arbetsplats, som var i bruk! Man byggde skepp, som man alltid gjort. Så småningom fick jag lära mig, att det hade man gjort i 300 år.

Detta framgår med all önskvärd tydlighet i här recenserad bok.

www.iloveblekinge.se

ISBN 978-91-639-8732-8

Olle Melin

Försvarshögskolan

Utbildning på olika nivåer har alltid varit ett ledmärke för Försvarsmakten och dess närstående myndigheter. År 2018 är ett märkesår för Försvarshögskolan och dess föregångare. Det är 200 år, sedan den första skolan för högre militär utbildning inrättades, Högre Allmänna Artilleriläroverket vid Marieberg. Det är också 10 år sedan Försvarshögskolan (FHS) intogs som statlig högskola. Och i år har regeringen gett FHS tillstånd att bedriva master- och forskarutbildning inom vetenskapsområdet "Försvaret, krishantering och säkerhet".

Boken, FÖRSVARSHÖGSKOLAN, från militär högskola till akademiskt lärosäte, berättar om FHS historiska föregångare, deras verksamhet, lokalisering och om den utveckling som ledde fram till dagens skola.

Särskilt intressanta tycker jag är kapitlen om akademisering, framväxten av Kandidat- och Masterprogrammen samt den högre totalförsvarsutbildningen, som avsevärt skiljer sig från tidigare verksamhet och anpassas till ett nytt totalförsvaret och nya hotbilder.

Åtta föregångare till dagens skola presenteras ingående liksom de nio olika förläggningsplatser, som finns och har funnits i Stockholm under de 200 år, som boken omfattar.

Ett antal biografier över märkespersoner i sammanhanget ger också en intressant läsning, liksom de stödjande organisationer, som betytt mycket för skolans utveckling.

Boken har inte mindre än 342 sidor och har framtagits av Föreningen FHS. Redaktör har varit Sten Munck af Rosenschöld, överstelöjtnant vid kustartilleriet. Redaktören har dessutom bidragit med ett stort antal av kapitlen. I övrigt medverkar ett antal författare med anknytning till skolans verksamhet.

Boken ger möjlighet till en mycket intressant läsning och kan också användas som ett uppslagsverk om den högre militära utbildningen i Sverige.

Ett mycket stort och gediget bildmaterial höjer bokens värde avsevärt.

Föreningen Försvarshögskolan och Författarna 2018.

ISBN 978-91-88053-80-0

Boken kan beställas via FHS hemsida: www.fhs.se/jubileumsboken

Olle Melin

Ny chef för 3.sjöstridsflottiljen

Per Edling, ny chef för 3.sjöstridsflottiljen (till höger), tar emot befälstecknet av företrädaren Bengt Lundgren.

Foto Jimmie Adamsson

Kommendör Per Edling utsågs den 1 oktober till ny chef för 3.sjöstridsflottiljen i Karlskrona. Han efterträdde Bengt Lundgren, som lett förbandet under nästan tre år. Per Edling har sin bakgrund inom ubåtsvapnet, där han bland annat varit fartygschef. Därutöver har han jobbat på olika positioner inom Högkvarteret och tjänstgjort utomlands, både i Afghanistan och i FN-insatsen i Mali. Per är 46 år gammal och är bosatt med familjen i Nyköping.

Sveriges största militära sjukhus

Redan i samband med flottans etablering i Karlskrona på Trossö med flera öar, insågs betydelsen av en väl fungerande sjukvård. Under de drygt 338 år, som förflutit, sedan flottbasens grundande, har organisationen och verksamheten många gånger ändrat karaktär, lokalisering och verksamhetsinriktning.

Wämö-tiden

1684 uppfördes ett antal sjukhusbaracker på södra stranden av Wämö. Det var amiralen Hans Wachtmeister, som lät uppföra dessa efter begäran av Örlogsstationens första läkare, Johan Rothman. När barackerna försvann är obekant. Dock flyttades några av dem till Björkholmen, där nästa sjukhusbygge skedde.

I stat för 1692 är upptaget 4 192 daler för uppförande av "Sjukhus på Björkholmen med två flyglar och flyttande av äldre hus".

Björkholmstiden

Sjukhuset byggdes således på Björkholmen och låg ungefär, där varvmuren nu går fram vid Chapmansplan. Anläggningen kallades "Amiralitetsbaraquerna", eftersom de byggdes i trä. Planen var att senare bygga stenhus. Barackerna kunde ta emot cirka 150 patienter.

Den södra delen av Stora Björkholmen kallades "Wippen". Intill skansen Göta Lejon vid Saltösund låg en kyrkogård, som i äldsta tider användes för dem, som avled på sjukhuset. I området låg också ett apotek, som var direkt föregångare till nutidens apotek Göta Lejon, som tagit sitt namn efter skansen.

I redogörelse sänd till Riksdagen 1755 ansågs behovet stort av en grundlig reparation av barackerna. År 1758 revs barackerna för att ge plats för de nya dockorna (femfingerdockorna).

Sjukvården hänvisades till de nya kasernerna vid Bastion Aurora och inom detta område förblev sjukvården i nära 200 år med ett mycket kort uppehåll år 1790.

Bastion Aurora

Kasernerna mot Bastion Aurora var klara för inflyttning 1754 och var från början avsedda för Kopvardieregementet (Kofferdiregementet = båtsmän för handelsflottan). Redan efter två år blev kasernerna sjukhus och överflyttningen från Björkholmen påbörjades. År 1764 upphörde verksamheten på Björkholmen för gott.

Tyvärr visade lokalerna olämpliga för sjukhusvård. De var nämligen byggda för att i huvudsak användas sommartid. De saknade ventilation, fönster och ordentliga uppvärmningsanordningar. Fukten fanns alltid. 1767 planerades förbättring av sjukhuset och samma år insattes kakelugnar. Redan 1777 planerades för att lämna lokalerna, men några medel för detta erhöles inte.

Lokalerna används än i dag, dock i moderniserat skick, av Sjöstridsskolan.

Den korta Sparreperioden – Landets största garnisonssjukhus

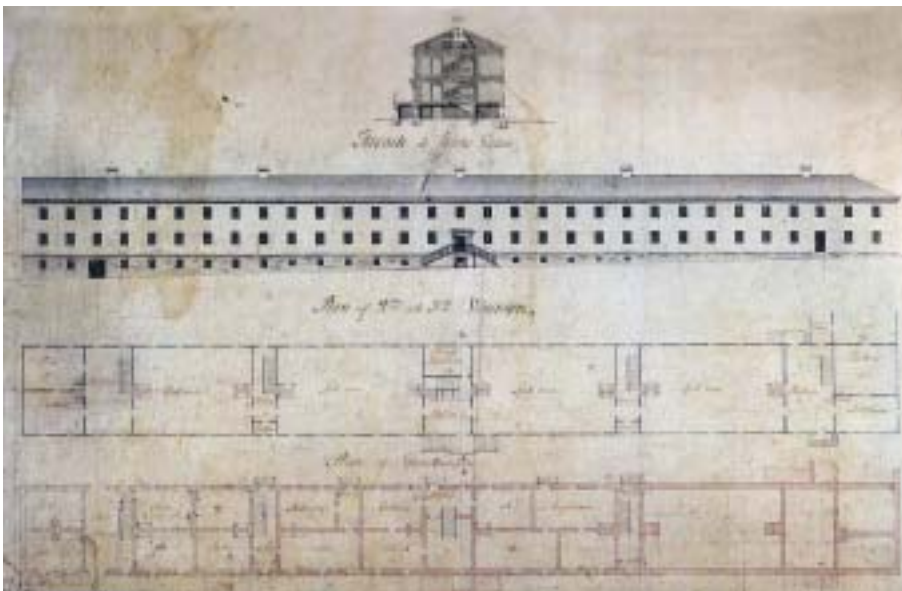
I samband med den stora farsot (återfallsfebern), som drabbade Karlskrona 1788, blev det klart, att resurserna vid Bastion Aurora inte skulle räcka till. Farsoten kom till Karlskrona med det ryska linjeskeppet Vladislav, som svenskarna tog som byte i slaget vid Hogland den 17 juli samma år. Med tanke på, att mellan 10 000 och 15 000 människor dog av farsoten, är väl detta ett av krigshistoriens sämsta krigsbyte.

Ett nytt sjukhus föreslogs på Neptuni Torg (nuvarande Hoglands park), men på grund av att marken var för sumpig, genomfördes inte förslaget. I stället planerades och byggdes ett nytt stort sjukhus på Sparre intill Kyrkogatan och nära bron till Stumholmen. I sjukhuset skulle rymmas 1 000 patienter.

Bygget, som ägde rum i kvarteret Sparre, påbörjades 1789 och forcerades. Det kom att bli landets största sjukhus och när inflyttning skedde den 3 maj 1790, var antalet patienter 1 124. Redan i juni hade antalet minskat till cirka 500.

Bottenvåningen på sjukhuset murades i tegel, medan de båda övre våningarna utfördes i trä.

Ritning på det stora sjukhusbygget på Sparre. Arkivbild

Utsmyckningen inskränker sig till omfattningen kring den centralt placerade porten med sin fritrappa. Sockeln målades i stengrätt, medan de övre våningarna med all sannolikhet gulfärgades. Byggnaden täcktes troligtvis med ett plåt- och segeltäckt sadeltak. Fönstren var med all sannolikhet tätspröjsade.

Byggnaden anslöt i sitt yttre till den kategori av enkla funktionella nyttobyggnader, som dominerade den militära civilarkitekturen under 1700-talet. Huvudkroppen i Mönstersalsbyggnaden inom varvsområdet ger sannolikt en god uppfattning om, hur sjukhuset i stora drag såg ut. Sjukhuset uppfördes enligt blocksystemet, som var den dominerande grundplanen för kaserner under 1700-talet. Det innebar, att två eller fyra logementsamlades kring ett gemensamt trapphus. Tanken var, att kompaniet eller skvadronen skulle hållas samlad.

Enligt Ankarsvärds ritning disponerades bottenvåningen huvudsakligen för ekonomilokaler, men där fanns också fyra mindre sjukrum, som eventuellt var avsedda för officerare eller speciella isoleringsfall.

Arbetet forcerades och i början av maj tycks sjukhuset varit färdigt med en 98 meter lång länga sträckande sig västerut från Stumholmsbron. Det stora och för sin tid moderna sjukhuset, som saknade motstycke i hela landet, kom till på en efter dåtida förhållanden exceptionellt kort tid. En förklaring till det raska utförandet är säkert den vana, som fanns i Karlskrona att driva timmermansarbeten rationellt och den rika tillgången på yrkeskickligt arbetskraft.

Sjukhuset blev inte gammalt. Den 17 juni 1790 bröt den stora stadsbranden ut och efter två timmar vid sextiden på eftermiddagen stod det nya sjukhuset i ljusan låga och brann ner till grunden. Man lyckades rädda de cirka 250 patienter, som fanns i byggnaden.

Tillbaka till Aurora

Efter branden fick man ta de gamla lokalerna vid Bastion Aurora i bruk igen. Grunden på Sparre stod kvar och kom att användas, när bygget av kasern Sparre påbörjades efter branden.

Såväl under återfallsfebern 1788-92 och farsoten 1808-09 räckte, inte lokalerna i Karlskrona till, utan man

Kasernerna på Bastion Aurora. Foto Olle Melin

anlade stora sjukläger på södra Tjurkö. Enligt en av många uppgifter om namnet Finskan på södra Tjurkö kallades pesten (återfallsfebern) 1788 i folkmun för Finska sjukan och detta skulle ha gett upphov till namnet Finskan. Men det finns också andra förklaringar. Vintern 1808-09 var så sträng, att det inte gick att begrava offren för farsoten ute på Tjurkö på grund av tjälen. Man lade de döda kropparna på isen utanför lägret och lät islossningen på våren sköta begravningen.

Epidemin 1808-1809 innebar också, att såväl Slup- och barkasskjulet som Tunnebodsmagasinet på Stumholmen togs i anspråk som sjukhuslokaler.

Vad hände sedan?

1863 var Flottans sjukhus vid Vallgatan klart att tas i bruk. Huset hade ursprungligen två våningar men byggdes på med ytterligare en våning, som stod klar för bruk 1911.

I sjukhuset bedrevs kvalificerad sjukvård för samtliga militära enheter i Karlskrona. Man planerade dock en överflyttning av vården till Karlskrona lasarett 1939. Men så bröt andra världskriget ut och verksamheten vid sjukhuset kom att drivas ända fram till den 3 juli 1945, då överflyttning skedde.

Efter sjukhusperioden blev byggnaden skolbyggnad, först för Örlogstationen, sedan för Örlogsskolorna och i dag används lokalerna av Sjöstridsskolan.

Ankarstierna

För den enklare form av slutenvård, som erfordrades, byggdes inom området Ankarstierna ett nytt sjukhus 1944. Detta fick 1953 överta namnet Flottans sjukhus. I början på 1990-talet upphörde den slutna vården och de gamla salarna byggdes om till kontor. Men fortfarande huserar dagens hälso- och sjukvård i dessa lokaler.

Olle Melin

Flottans sjukhus vid Vallgatan. Foto Olle Melin

Marinens Musikkår – med anor från 1680-talet

Sista delen

Kongl Carlskrona artillerikårs musikkår 1895 – 1901

Musikkårens födelsedag är den 22 april 1895. Då beordrades musikfanjunkaren vid Kungl Flottans musikkår, Ferdinand Heimdahl, att varje måndag, onsdag och fredag mellan 1415 och 1700 meddela undervisning till artillerikårens musikpersonal.

Kongl Carlskrona artillerikår sattes upp den 1 oktober 1893 och var från början förlagd till befästningarna runt Karlskrona. Stadskasernen, nuvarande kasern Najaden på Trolle, togs i bruk 1895. Enligt stat för 1893 skulle det finnas två hornblåsare per kompani, vilka skulle utgöra en liten musikkår. Nu blev det emellertid ingen musikkår, eftersom kårchefen, överstelöjtnant Anders Fredrik Centervall, inte fick det anslag, han begärt från Marinförvaltningen i avsikt att skaffa instrument och musikalien. Först den 2 november 1894 erhöles pengarna och då först efter begäran

hos Kungl Majestät, varefter anskaffning av utrustning påbörjades våren 1895.

Musikkårens första offentliga framträdande skedde på nyåret 1896 vid begravningen av artilleristen 197 Per Westerlund. ”Musiken blåser från sjukhuset till kyrkan samt psalmerna i kyrkan, varefter den återvänder till kasern, står det i kårorder. I mars 1896 spelar musikkåren upp till dans i exercishuset och så är det hela igång. Från 1899 får kåren spela i Hoglands park varje tisdag och fredag mellan 1300 och 1400.

Kårens förste och ende dirigent blev alltså Ferdinand Heimdahl, musikfanjunkare, sedermera musikdirektör vid flottan. Han kvarstod till 1905, d.v.s. tre år efter att musikkåren övergått till Karlskrona kustartilleriregemente den 1 januari 1902. 1895 skrev Heimdahl Kongl Carlskrona artillerikårs marsch. Marschen användes som regements-

marsch för KA 2 fram till 1 april 1910. I dag är marschen förbandsmarsch för Hemvärnets i Blekinge östra bataljon.

Karlskrona kustartilleriregementes (KA 2) musikkår 1902 – 1957

När KA 2 sattes upp den 1 januari 1902, övertogs dirigent, musiker, instrument och noter från artillerikåren.

Musikkåren bestod till en början av 10 man, en styrka som utökades till 18 under första världskriget. 1925 års försvarsbeslut reducerade antalet musiker till 10 för att åter ökas till 18, musikelever oräknade, efter beslut 1936. Verksamheten var som störst under andra världskriget. Så gav t.ex. musikkåren 1943 105 konserter och medverkade i 96 korum.

Under 1940- och 1950-talen konserterade musikkåren ett antal sommarsånger på Trädgårdsföreningen i Göteborg.

Den enda bild jag hittat på Carlskrona artillerikårs musikkår. Bilden tagen på Drottninggatan i Karlskrona i slutet av 1890-talet

Musikkåren i Malmö Folkets Park 1912. På bilden sittande från vänster: Herman Jönsson, esskornett. August Sjögren, musikdirektör, Axel Ossian Rosén, klarinett. Bakre raden från vänster: Ivar Johansson, tenorbasun, Albert Melin, slagverk, Johan Persson, tenorbasun, Carl Högdahl, klarinett, Gustaf Friman, flöjt, Gustaf Adolf Hanson, althorn, John Eckerström, tuba

Den 27 mars 1957 gav musikkåren sin sista konsert. Detta skedde i filmsalen på Gräsvik inför regementschefen Eric Nordling och all regementets personal. Musiker, instrument och noter spreds till musikkårer i Karlskrona, Jönköping, Borås och Skövde. Till Marinens musikkår i Karlskrona kom sju musiker, nämligen Wiking Syrén, Birger Lundberg, Eskil Nyström, Ernst Ottosson, Sven Lundberg, Siver Bjarnelo och Karl-Gustaf Ohlsson. Redan tidigare hade ett antal musiker gått över till flottan, bl.a. Arne Melin, Inge Bjarnelo, Stig Alvar "Masen" Johansson och Jan Nyman.

Musikkåren hade under sin verksamhetstid fem dirigenter, nämligen Ferdinand Heimdahl 1902-1905, August Sjögren 1905-1918,

Musikkåren utanför musikpaviljongen på Gräsvik 1944. Övre raden från vänster: Eskil Nyström klarinett, Nils Glimsjö tuba, Wiking Syrén trumpet, Gösta Vejö klarinett, Ernst Ottosson esskornett, Percy Lundberg slagverk, Göte Pettersson tenorbasun, Arne Melin flöjt och Edvin Olsson valthorn. Mellanraden från vänster: Erik Olofsson flöjt, Arne Jarnheden tenorbasun, Birger Lundberg klarinett, Siver Bjarnelo tuba, musikdirektör Bertil Driwing, regementstrumslagare Arvid Wendel baryton, Sven Lundberg trumpet, Åke Andreasson valthorn. Sittande från vänster: Nils Svensson valthorn, Sven Persson ("Kubiken") trumpet, Bengt Gustavsson klarinett och Stig Alvar Johansson ("Masen") klarinett och slagverk

Från avskedskonserten i KA 2 filmsal den 27 mars 1957. Regementschefen Eric Nordling avtackar dirigenten Arvid Wendel under överinseende av klarinettisterna Eskil Nyström och Anders Frisk samt trumpetaren Sven Lundberg.

Karl Gudmundsson 1918-1942, Bertil Driwing 1942-1948 och Stig Lundblad 1949-1957.

Totalt har under musikkårens 55-åriga verksamhet tjänstgjort 138 musiker med varierande anställningstid.

Regementets marsch skrevs 1910 av August Sjögren och fastställdes som förbandsmarsch den 1 april 1910 av

regementschefen Carl-Gustaf Ahlborn, som tillägnades marschen. I dag är marschen s.k. traditionsmarsch för Marinbasen.

En regementsorder från 1940-talet anger, hur arbetstiden i medeltal fördelades under en vecka med 48 timmars arbetstid. Så här såg det ut, repetition 8 timmar, lektioner 8 timmar, konserter, korum (inklusive resor) 16 timmar, notskrivning 6 timmar, enskilda övningar 7 timmar och instrumentvård 3 timmar.

De lokala resorna tog mycket tid i anspråk, eftersom regementet var förlagd dels till stadskasernen i Karlskrona men också på ett antal befästningar i skärgården

Det var med stor sorg för personalen, när musikkåren lades ned den 31 mars 1957.

Detta är den sista artikeln i serien om Marinens Musikkårs historia. Lite perifert från Marinens Musikkår kan tyckas, men ändå en viktig del av den marina musikverksamheten i örlogsstaden Karlskrona.

Olle Melin

KA 2 musikkår på marsch i Karlskrona i samband med Konung Gustaf VI Adolfs Eriksgata i Blekinge 1954. I täten regementstrumslagaren, flaggjunkare Arvid Wendel.

Vi gratulerar

85 år

John-Erik Johnsson	Karlskrona	23/02
Kjell Lodenius	Karlskrona	01/03
Gertrud Johannesson	Nättraby	16/03
Åke Jeansson	Tving	28/05

80 år

Alf Sernhed	Jämjö	10/03
Göran Kockum	Karlskrona	26/03
Roland Hultgren	Karlskrona	17/05
Lars Stridbeck	Jönköping	20/05
Arne Karnehov	Rödeby	27/05
Lennart Samuelsson	Malmö	22/06

75 år

Kajsa Larsson	Karlskrona	03/01
Inger-Maj Gustafsson	Karlskrona	05/02
Jan Spjuth	Lyckeby	23/02
Sven-Eril Bengtsson	Karlskrona	28/02
Rolf Philipsson	Nättraby	22/03
Rolf Hurtig	Eslöv	04/05
Lars Källemark	Lyckeby	01/06
Anders Abrahamsson	Lidingö	22/06
Christer Nedfors	Karlskrona	24/06

70 år

Bosse Johansson	Jämjö	02/01
Gunnar Nyström	Karlskrona	11/01
Christina Alritzson	Karlskrona	10/02
Agneta Schertell	Rödeby	24/02
Krister Joelsson	Karlskrona	21/04
Jan-Åke Samuelsson	Karlskrona	14/06
Per Anglert	Karlskrona	20/06

65 år

Peter Hydén	Karlshamn	27/01
Kristian Gruwberger	Karlskrona	03/02
Per Carlenhag	Lund	17/02
Bo Jonsson	Karlskrona	05/06

60 år

Ingemar Andersson	Karlskrona	15/02
Rune Svensson S	olna	23/03
Mikael Ericson	Norrhälje	10/06

55 år

Per Ferrington	Huaröd	31/01
Anders Ljung	Landskrona	18/02

50 år

Niclas Zackrisson	Emmaboda	29/03
Tony Johansson	Ramdala	16/05

Avlidna medlemmar

Ingemar Tegebjer	Katrineholm	Uppgift saknas
Ingemar Höijer	Ängelholm	2018-08-29
Lars Lennartsson	Lund	2018-11-12

Nya medlemmar

Per Eskilander	Löttorp
Robert Mårtensson	Uppsala

Bilderna inskickade av Ragnvald Torkelson Halmstad

Vår fotograf Fredrik Persson framför en 12/80 pjäs.

KA kamratföreningsträff

Och här berättar Lennart Larsson om småbåtshamnen för intresserade lyssnare.

Här guidar Birger Werner i tornet på Donjonen.

Fortchefen Peter Glimvall ger tummen upp till alla deltagare i träffen.